

Suositus 12/2019/kultur D 2019

Aikaisempi asiakirjanumero A 1808/kultur
Käsittelijä Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunnan mietintö

Mietintö ilmoituksesta, joka koskee yhteispohjoismaista osteopaattien auktorisointijärjestelmää (suositus 12/2019)**Ehdotus**

Osaaminen ja kulttuuri Pohjolassa -valiokunta ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto merkitsee tiedoksi ilmoituksen suosituksesta 12/2019 ja odottaa *poliittista dialogia* yhteispohjoismaisesta osteopaattien auktorisointijärjestelmästä

Taustaa

Suosituksen sanamuoto on seuraava:

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Norjan ja Ruotsin hallituksille, että ne edistävät sitä, että osteopaatin ammatista tehdään säännelty ammatti Norjassa ja Ruotsissa.

Pohjoismaiden hallitusten ilmoitus

Norjan hallituksen vastaus Pohjoismaiden neuvoston suositukseen 12/2019, joka koskee yhteispohjoismaista osteopaattien auktorisointijärjestelmää:

Tähän päivään mennessä Norjassa on auktorisoitu 29 henkilöstöryhmää 2. heinäkuuta 1999 voimaan tulleen terveydenhuollon henkilöstöä ym. koskevan lain § 48 nojalla (laki terveydenhuollon ammattihenkilöistä). Terveys- ja peruspalveluministeriö saa säännöllisesti pyyntöjä eri henkilöstöryhmiltä, jotka toivovat lain perusteella auktorisointia omalle henkilöstöryhmälleen. Osteopaattien auktorisoinnista ministeriön johtopäätös oli vuonna 2014, että terveydenhuollon ammattihenkilöstöä koskevan lain nojalla ei ole perustetta tämän ryhmän auktorisoinnille. Norjan osteopaattien liitto lähetti 2018/2019 uuden auktorisointipyynnön. Normaalin asiankäsittelyjärjestyksen mukaisesti tämä auktorisointipyyntö lähetettiin 10. huhtikuuta 2019 yhdessä monien muiden henkilöstöryhmien pyyntöjen kanssa terveysviraston (Helsedirektoratet) arvioitavaksi.

Terveys- ja peruspalveluministeriö sai 11. marraskuuta 2019 terveysviraston selvityksen, jossa suositettiin, että osteopaatteja ei auktorisoida. Terveysvirasto ei suosittanut auktorisointia myöskään naprapaateille, logopedeille tai ortopediteknikoille, jotka olivat yhtä lailla hakeneet auktorisointia. Terveysvirasto suositti sen sijaan ensihoitajien auktorisointia terveydenhuoltoalan henkilöstöä koskevan lain nojalla.

Terveysviraston selvitys lähetettiin 11. marraskuuta 2019 asianomaisille henkilöstöjärjestöille, mukaan lukien Norjan osteopaattien liitto, joilta pyydettiin 13. tammikuuta 2020 mennessä kommentteja tai ehdotuksia. Tammikuun 2020 puolivälissä ministeriö sai palautetta osteopaattien liitolta ja muilta asianomaisilta henkilöstöjärjestöiltä. Saatua palautetta käsitellään nyt ministeriössä, joka lähiaikoina aikoo viedä päätökseen keskustelun terveysviraston kanssa siitä, vaikuttavatko järjestöjen palautteet terveysviraston aikaisempiin arviointeihin ja suosituksiin. Kun terveysviraston päätös on tiedossa, terveys- ja peruspalveluministeriö ottaa lopullisesti kantaa osteopaattien ja muiden ryhmien auktorisointipyyntöjen jatkokäsittelyyn.

Mikäli ministeriö toteaa ammatillisen ja poliittisen arvioinnin perusteella olevan syytä auktorisoida osteopaatit tai muita tällä kierroksella auktorisointia hakeneita henkilöstöryhmiä, se toteutetaan muuttamalla lakia terveydenhuollon ammattihenkilöistä. Ennen lakimuutosta, laaditaan lausuntoehdotus, joka lähetetään julkiselle lausuntokierrokselle.

Täsmennettäköön vielä, että toistaiseksi ministeriö ei ole vielä tehnyt lopullista päätöstä siitä, onko riittävästi perusteita suosittaa osteopaattien tai muiden tällä kierroksella auktorisointia hakeneiden henkilöstöryhmien auktorisointia. Kuten edellä esitetystä ilmenee, asian poliittinen arviointi ministeriössä ja mahdollisesti myös hallituksessa tehdään tuonnempana. Tällä hetkellä ei siis ole mahdollista ottaa kantaa Pohjoismaiden neuvoston suositukseen siitä, haluaako Norja edistää osteopaattien auktorisointia terveydenhuollon ammattihenkilöinä Norjassa ja Ruotsissa.

Lisäksi huomautetaan, että tämä Pohjoismaiden neuvostolle annettava vastaus on laadittu Norjan terveys- ja peruspalveluministeriön sekä Ruotsin sosiaaliministeriön virkamiesten välisten keskustelujen pohjalta. Ruotsin ministeriö on tietoinen edellä esitetystä tilannekatsauksesta ja asian jatkokäsittelystä Norjassa sekä siitä, että mainituista syistä ei ole mahdollista ottaa kantaa Pohjoismaiden neuvoston suositukseen, että Norja edistäisi osteopaattien auktorisointia terveydenhuollon ammattihenkilöinä Norjassa ja Ruotsissa.

Vastaus Pohjoismaiden neuvostolle osteopaatin ammatin sääntelystä.

Pohjoismaiden neuvosto on Osaaminen ja kulttuuri -Pohjolassa valiokunnan ehdotuksesta sekä Helsingin sopimuksen artiklojen 45 ja 36 nojalla hyväksynyt 30. lokakuuta 2019 seuraavan suosituksen.

Pohjoismaiden neuvosto suositaa Norjan ja Ruotsin hallituksille, että ne edistävät sitä, että osteopaatin ammattista tehdään säännelty ammatti Norjassa ja Ruotsissa.

Ruotsin tulee antaa vastaus Pohjoismaiden neuvoston suositukseen viimeistään 7. helmikuuta 2020.

Ruotsin hallitus ei tule edistämään osteopaatin ammatin sääntelyä Ruotsissa. Hallituksella ei tällä hetkellä ole riittävästi valmisteluaineistoa tällaisen prosessin käynnistämiseksi. Ei ole myöskään tehty suunnitelmia asian valmistelemiseksi tulevaisuudessa.

Valiokunnan näkemykset

Osaaminen ja kulttuuri -valiokunta toteaa, että osteopaatin ammatin auktorisointia koskeva asia on käsiteltävänä Norjassa, minkä vuoksi neuvoston suositukseen ei voida ottaa kantaa. Asiaa on selvitetty ja terveysvirasto on ehdottanut Norjan hallitukselle, että osteopaatin ammattia ei auktorisoida. Ehdotus on lausuntokierroksella Norjan osteopaattien liitossa kommentteja varten. Terveys- ja peruspalveluministeriö selvittää kommentit saatuaan yhteistyössä Norjan terveysviraston kanssa, aiheuttavatko osteopaattien liiton kommentit muutoksia alkuperäiseen ehdotukseen.

Valiokunta ei halua ennakoida terveys- ja peruspalveluministeriön päätöksiä eikä sen vuoksi tällä hetkellä pyydä asiasta poliittista dialogia.

Ruotsin hallituksen vastauksen osalta valiokunnan mielestä on syytä pyytää poliittista dialogia Ruotsin sosiaaliministerin kanssa. Ruotsi viittaa vain siihen, ettei asiasta tällä hetkellä ole valmisteluaineistoa eikä hallituksella ole suunnitelmia jatkaa asian valmistelua.

Ruotsin osteopaattien liitolta on kuitenkin saatu kuulla, että liitto on useissa yhteyksissä tavannut sosiaaliministeriön virkamiehiä ja antanut omat perustelunsa sille, miksi osteopaatin ammatti pitäisi laillistaa. Valiokunta ymmärtää, että sosiaaliministeriöllä voi olla muita, valiokunnalle tuntemattomia syitä vastata siten kuin se on vastannut Pohjoismaiden neuvoston suositukseen. Valiokunta katsoo kuitenkin, että sosiaaliministeriön olisi pitänyt ilmoittaa, mistä syistä valmisteluaineistoa katsotaan puuttuvan ja miksi ei ole suunnitelmia asian jatkovalmistelusta.

Osteopaatin ammatti on laillistettu yhdessätoista Euroopan maassa, ja kaikki osteopaatit noudattavat 33 maan vuonna 2015 hyväksymää eurooppalaista standardia osteopatiapalveluista. Ruotsin standardi osteopatiapalveluista on SS EN 16686:2015 Svensk standard, Hälso- och sjukvårdstjänster av osteopater.

Laillistaminen tarkoittaisi, että ainoastaan koulutetut osteopaatit voisivat käyttää ammattinimikettä, mikä parantaisi potilasturvallisuutta. Laillistaminen voisi myös lisätä pohjoismaista yhteistyötä osteopaattien kesken ja edistäisi myös liikkuvuutta.

Osteopaattikoulutus, jota Skandinaviska Osteopathögskolan tarjoaa Ruotsissa, ei oikeuta opintotukeen. Norjassa osteopaatiksi opiskelevat saavat opintotukea, vaikka ammattia ei ole laillistettu. Sama koskee Suomea ja Islantia. Näin ollen mahdollisuus opiskella osteopaatiksi Ruotsissa saattaa riippua opiskelijan taloudellisesta tilanteesta.

Osteopaatin ammattia muistuttavat naprapaatti ja kiropraktikko ovat laillistettuja ammatteja Ruotsissa. Valiokunnan on vaikea ymmärtää, miksi osteopaatin ammatilla ei voi olla samaa asemaa. Valiokunta keskustelee mielellään asiasta Ruotsin sosiaaliministerin kanssa.

Osaaminen ja kulttuuri -valiokunta ehdottaa sen vuoksi, että Pohjoismaiden neuvosto merkitsee ilmoituksen suosituksesta 12/2019 tiedoksi ja odottaa poliittista dialogia.

Pohjolassa 27. huhtikuuta 2020

Angelika Bengtsson (SD)

Ann-Sofie Alm (M)

Camilla Gunell (ÅSD)

Heidi Viljanen (sd.)

Henrik Møller (S)

Jorodd Asphjell (A)

Jouni Ovaska (kesk.)

Kjell-Arne Ottosson (KD)

Lars Mejern Larsson (S)

Marianne Synnes Emblemvåg (H)

Mikko Kinnunen (kesk.)

Norunn Tveiten Benestad (H)

Riikka Purra (ps.)